

INFORMACJE POMOCNICZE dot. interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

- I.10.5 Rozwój małych gospodarstw
- I.11 Premie dla młodych rolników w ramach

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
1.	Czy w przypadku posiadania wykształcenia wyższego innego niż rolnicze, aby uzyskać odpowiednie kwalifikacje, wnioskodawca zobowiązany jest ukończyć studia podyplomowe, czy może ukończyć np. kurs dający kwalifikacje w zawodzie „rolnik”?	kwalifikacje zawodowe	<p>W wytycznych szczegółowych dla interwencji. I.11, w części IV.1.3, opisano kiedy jest spełniony warunek posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności. W ww. wytycznych szczegółowych określono poziomy wykształcenia (wyższe, średnie lub średnie branżowe, zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe) oraz dodatkowe warunki (takie jak np. kierunki studiów, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie związanym z działalnością rolniczą, kwalifikacje w zawodzie, staż pracy w rolnictwie), które powinny być spełnione, aby uznać, że osoba posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności.</p> <p>Warunek posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności można uznać za spełniony, jeżeli dana osoba posiada np. wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe oraz kwalifikacje w zawodzie: rolnik, ogrodnik, pszczelarz lub mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji w ww. zawodach jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika w zawodzie lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo 2) dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub 3) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, lub 4) dyplom zawodowy, lub 5) świadectwo (świadectwa) potwierdzające kwalifikację lub certyfikat (certyfikaty) kwalifikacji zawodowej lub świadectwo czeladnicze, odpowiednio: <ol style="list-style-type: none"> a) rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej, b) ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.05. Zakładanie

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>i prowadzenie upraw ogrodnich lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.02. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich,</p> <p>c) pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,</p> <p>d) mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych: – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, lub – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie, lub – świadectwo czeladnicze w zawodzie mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, lub – certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.02. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków (Dz. U. poz. 1120 oraz 2653), dyplom zawodowy może otrzymać osoba, która posiada:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) certyfikaty kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego oraz 2) świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej albo zaświadczenie o zdaniu egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, branżowej szkoły I stopnia lub branżowej szkoły II stopnia, odpowiednio do poziomu kształcenia w danym zawodzie wskazanym zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego. <p>Biorąc powyższe pod uwagę dyplom zawodowy, określający, że dana osoba posiada kwalifikacje w określonym zawodzie, może uzyskać osoba, która posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe albo na wyższym poziomie (średnie, średnie branżowe).</p> <p>Zapis wytycznych szczegółowych dot. Interwencji I.11, daje również możliwość przedłożenia przez wnioskodawcę do ARiMR świadectwa ukończenia szkoły</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej wraz z odpowiednim dla danej kwalifikacji certyfikatem kwalifikacji zawodowych/świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikacje i to także uznajemy spełnienie warunku posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności.</p> <p>Oznacza to, że posiadanie wyższego poziomu wykształcenia nie stoi na przeszkodzie, aby uznać, że warunek posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności jest spełniony.</p> <p>Przykład: osoba posiadająca wykształcenie wyższe „nierolnicze”, po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu zawodowego np. w zawodzie rolnik (po przedstawieniu w OKE świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz certyfikatu kwalifikacji zawodowej uzyskuje dyplom zawodowy potwierdzający kwalifikację w zawodzie np. rolnika i że jest to kwalifikacja pełna na poziomie III Polskiej Rady Kwalifikacji czyli branżowej szkoły I stopnia) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności. Osoba posiadająca wykształcenie wyższe „nierolnicze” może potwierdzić kwalifikacje zawodowe lub umiejętności, przedkładając ARiMR świadectwa ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej wraz z odpowiednim dla danej kwalifikacji certyfikatem kwalifikacji zawodowych/świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikacje.</p> <p>Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, że poziomu wykształcenia nie można zmienić kwalifikacyjnym kursem zawodowym. Wykształcenie nabywa się kończąc odpowiednią szkołę ponadpodstawową lub szkołę ponadgimnazjalną dającą wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe lub średnie lub średnie branżowe albo zdając egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, branżowej szkoły I stopnia lub branżowej szkoły II stopnia, albo otrzymując dyplom ukończenia studiów na określonym kierunku i profilu potwierdzający wykształcenie wyższe. Czyli posiadając wykształcenie podstawowe nie można uzyskać np. wykształcenia zasadniczego branżowego kończąc tylko kwalifikacyjny kurs zawodowy (mając certyfikat kwalifikacji zawodowej po zdaniu egzaminu zawodowego). Podobnie jest w przypadku gdy osoba posiada wykształcenie zasadnicze branżowe – ukończenie dwóch kwalifikacji (np. wyodrębnionych w zawodzie technik rolnik) na kwalifikacyjnym kursie zawodowym (posiadanie certyfikatów kwalifikacji zawodowej) nie zmienia poziomu jej wykształcenia na średnie.</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>Osoba posiadająca wykształcenie wyższe „nierolnicze” (bez stażu pracy w rolnictwie) może uzupełnić kwalifikacje zawodowe lub umiejętności, których posiadanie jest warunkiem przyznania pomocy w I.11. i może to zrobić na kilka sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kończąc studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą (opisane w IV.1.3. ust. 2 pkt 2 lit. c Wytycznych szczegółowych dla I.11), – uzyskując kwalifikacje w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik architektury krajobrazu, technik hodowca koni, technik pszczelarz, technik weterynarii – w przypadku, gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt, technik agrobiznesu, technik mechanizacji rolnictwa, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik turystyki wiejskiej lub technik turystyki na obszarach wiejskich (opisane w IV.1.3. ust. 2 pkt 3 lit. a Wytycznych szczegółowych dla I.11), – uzyskując kwalifikacje w zawodzie rolnik, ogrodnik, pszczelarz lub mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (opisane w IV.1.3. ust. 2 pkt 4 Wytycznych szczegółowych dla I.11). <p>Natomiast osoba posiadająca wykształcenie średnie lub średnie branżowe (bez stażu pracy w rolnictwie) może uzupełnić kwalifikacje zawodowe lub umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzyskując kwalifikacje w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik, technik architektury krajobrazu, technik hodowca koni, technik pszczelarz, technik weterynarii – w przypadku, gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt, technik agrobiznesu, technik mechanizacji rolnictwa, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik turystyki wiejskiej lub technik turystyki na obszarach wiejskich (opisane w IV.1.3. ust. 2 pkt 3 lit. a Wytycznych szczegółowych dla I.11), – uzyskując kwalifikacje w zawodzie rolnik, ogrodnik, pszczelarz lub mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (opisane w IV.1.3. ust. 2 pkt 4 Wytycznych szczegółowych dla I.11). <p>Zapisy dotyczące posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności zamieszczone w Wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.11 Premia dla młodych rolników są analogiczne z określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodego Rolnika” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			lata 2014-2020. Różnice w sposobie sformułowania treści nie wpływają na znaczenie tych zapisów.
2.	Jestem pełnoletni, uczę się w Technikum Rolniczym, zdałem przed OKE dwa egzaminy zawodowe i uzyskałem tytuł technika rolnika, szkołę ukończę w czerwcu 2024 roku. Czy należą mi się punkty z tytułu posiadania kwalifikacji zawodowych?	kwalifikacje zawodowe	Aby uzyskać 4 punkty należy dołączyć do wniosku o przyznanie pomocy dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji zawodowych i świadectwo ukończenia szkoły średniej.
3.	Co oznacza całe gospodarstwo na własność – np. rolnik posiada 8 ha na własność i 2 ha w dzierżawie – czy będzie możliwość spełnienia wymogu przekazania w całości, jeżeli zostanie przekazane na własność tylko 8 h gruntów będących w posiadaniu samodzielnym osoby przekazującej? Należy podkreślić, że osoba przekazująca nie składa wniosków obszarowych a grunty użytkuje przed przekazaniem inny rolnik.	przekazanie gospodarstwa w całości	Zgodnie z wytycznymi szczegółowymi dla interwencji I.11, „Przez przejmowanie gospodarstwa w całości i na własność rozumie się nabycie wszystkich UR oraz zwierząt gospodarskich wchodzących w skład gospodarstwa przynajmniej jednej przekazującej osoby fizycznej, z tym że własnością osoby przekazującej lub w jej posiadaniu mogą pozostać UR o powierzchni nie większej niż 0,5 ha.”. W analizowanej sytuacji – zasady ogólne: 1) o przejęciu gospodarstwa w całości i na własność mówi się, gdy przejmujący przejmie od PRZEKAZUJĄCEGO wszystkie grunty, które ten na własność przekazać może (ma prawo własności nieruchomości). 2) PRZEKAZUJĄCY może pozostawić sobie najwyżej 0,5 ha: - te 0,5 ha mogą być z tej części własnych jak i z części dzierżawionych – albo mix, ale nie > niż 0,5 ha - jeżeli grunty mogą być poddzierżawione to może być przekazanie bezpośrednio do gospodarstwa PRZEJMującego, ale nie powinno to skutkować nieprzyznaniem punktów. Będzie przekazanie w całości i będzie wszystko na własność (co można przekazać na własność): - jeżeli nie mogą być poddzierżawiane czyli przekazane PRZEJMującemu bezpośrednio to umowa dzierżawy PRZEKAZUJĄCEGO z OSOBĄ TRZECIĄ powinna ulec rozwiązaniu (chyba że przekazujący zostawia sobie w posiadaniu czyli np. w dzierżawie do 0,5 ha – jw.). Jeżeli powstanie nowa umowa OSOBY TRZECIEJ z PRZEJMującym to wówczas będzie to przejęcie od OSOBY TRZECIEJ (w formie dzierżawy, a więc bez pkt). W tej sytuacji gospodarstwo PRZEKAZUJĄCEGO będzie przekazane w całości – punkty TAK.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
4.	Czy grunty niedeklarowane do płatności obszarowych mogą być uznane jako użytki rolne?	uprawy	<p>Tak, w roku użytkowania są to użytki rolne gospodarstwa. Uprawy prowadzone poza systemem dopłat bezpośrednich mają wpływ na powierzchnię i SO gospodarstwa. Należy podkreślić, że zgodnie z wytycznymi szczegółowymi przy ustalaniu powierzchni oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym bierze się pod uwagę UR, które są lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą przedmiotem wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy krótkoterminowej – dotyczy dzierżawy działek od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, niespełniające warunków określonych dla dzierżawy długoterminowej, o ile do tych gruntów wnioskodawcy lub osobie przekazującej grunty przyznano jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub podstawowe wsparcie dochodów w ramach PS WPR co najmniej w roku, w którym złożono WOPP lub w roku poprzednim, na przykład działek użytkowanych na podstawie umowy ustnej, o ile wnioskodawca lub przekazujący pobiera na te działki jednolitą płatność obszarową lub podstawowe wsparcie dochodów.</p>
5.	Wskazane w biznesplanie inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, mogą być realizowane od dnia złożenia WOPP, czy w związku z tym, inwestycje te mogą być zrealizowane przed podpisaniem umowy? Jeśli tak, czy uzasadnionym jest przyznanie pomocy na inwestycje, na które wnioskodawca posiadał środki własne i był w stanie je realizować/zrealizować przed podpisaniem umowy lub przed wypłatą pierwszej raty pomocy?	inwestycje w środki trwałe	<p>Tak, mogą być realizowane od dnia złożenia WOPP. Tak, mogą być realizowane przed podpisaniem umowy. Tak, mogą być realizowane przed wypłatą I raty pomocy. Wytyczne szczegółowe nie zawierają wymagań w zakresie badania czy rolnik może zrealizować inwestycję ze środków własnych. Bez znaczenia pozostaje fakt posiadania przez rolnika środków własnych. Poza tym rolnik podejmując się realizacji inwestycji przed podpisaniem umowy czy też wypłatą I raty pomocy ponosi ryzyko, że zaangażowane środki (własne, pożyczka, kredyt), które mógł również przeznaczyć na rozwój gospodarstwa, mogą nie zostać zrefundowane w ramach premii. Należy jednak zakładać, że angażując środki własne i ponosząc ryzyko działa w pełni racjonalnie, z uwagi na fakt, że szybsza realizacja inwestycji pomoże mu w szybszym osiągnięciu zakładanych celów, zazwyczaj mniejszym kosztem (m.in. ze względu na wysoką inflację). Pomoc ma charakter premii, a wydatkowane nie muszą być te same środki. Weryfikacja realizacji biznesplanu odbywa się w ujęciu rzeczowym, a nie finansowym.</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
6.	Czy w ramach inwestycji w środki trwałe młody rolnik będzie mógł wykupić udziały działek, wskazanych w biznesplanie, których jest współwłaścicielem?	zakup udziału w nieruchomości	Jeżeli inwestycja spełnia stawiane wymagania m.in. przyczyni się do realizacji celów operacji, jest racjonalna itp. i nie jest to zakup od podmiotów wykluczonych (np. małżonka, zstępnych, wstępnych), to jest to możliwe.
7.	Gdzie w biznesplanie wnioskodawca powinien uwzględnić użyzione maszyny i budynki i czy na etapie wniosku o przyznanie pomocy powinien dostarczać umowy użyczenia?	biznesplan	Co do zasady, nie są wymagane tego typu załączniki. Wnioskodawca powinien dołączyć/wpisać ewentualnie wyjaśnienia w polach opisowych. Ponadto istnieje możliwość dodania załącznika "Innego" i może to być wyjaśnienie sposobu użytkowania w przypadku braków środków do produkcji. Brak informacji o budynkach w przypadku posiadania zwierząt (wymagające korzystania z budynków), brak maszyn i urządzeń i inne okoliczności świadczące o braku spójności biznesplanu, upoważniają ARiMR do żądania wyjaśnień.
8.	Czy może uzyskać punkty za aktywność zawodową osoba, która ukończyła studia i zdała egzamin dyplomowy?	dotychczasowa aktywność	Nie. Zapis wytycznych szczegółowych w sposób literalny wskazuje, że punkt przyznaje się, jeśli w dniu złożenia WOPP dana osoba jest uczniem w systemie dziennym albo studentem na studiach stacjonarnych. Status studenta zgodnie z przepisami wygasa wraz z ukończeniem studiów, czyli w dniu złożenia egzaminu dyplomowego. Natomiast w przypadku kierunków: lekarskiego, stomatologicznego i weterynarii – będzie to data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu.
9.	Czy utwardzenie placu manewrowego można zaliczyć jako inwestycje w środki trwałe? Uzasadnieniem jest przechowywanie maszyn, dojazd do budynków gospodarczych, choć z reguły obejmuje część posesji pod siedliskiem, przed budynkiem mieszkalnym.	inwestycje w środki trwałe	Zgodnie z warunkami podmiotowymi (sekcja IV.2. wytycznych szczegółowych), pomoc przyznaje się na rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie przez młodych rolników w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie (...). Wspierane są wyłącznie związane z tym zakresem inwestycje. Uzasadnienie/wykazanie związku danej inwestycji określonej w biznesplanie z wytwarzaniem produktów lub ich przygotowaniem do sprzedaży leży po stronie Wnioskodawcy pomocy.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
10.	Czy podniesienie lub obniżenie ścian obory plus wymiana pokrycia dachowego, w tym wykonanego z eternitu na budynkach gospodarczych stanowi inwestycje w środki trwałe? Dodatkowo obecnie ARiMR realizuje wsparcie Wymiana w gospodarstwach rolnych pokryć dachowych z materiałów zawierających azbest- dotyczy wyłącznie inwestycji odtworzeniowych, czyli nie kwalifikowanych w I.11.	inwestycje w środki trwałe	Zgodnie z wytycznymi podstawowymi w I.11 przedmiotowy zakres może być uznany za inwestycje w środki trwałe pod warunkiem, że będzie to inwestycja związana z modernizacją nie inwestycja odtworzeniowa. W ramach inwestycji KPO A.1.4.1 można wymienić pokrycie dachowe jeśli zawiera azbest lub inne szkodliwe materiały.
11.	Czy transport materiałów budowlanych podlega dofinansowaniu?	inwestycje w środki trwałe	Zgodnie z wytycznymi podstawowymi (VIII.1. Ogólne zasady kwalifikowalności) pkt 2 w zakresie inwestycji realizowanych w ramach art. 73 i art. 77 rozporządzenia 2021/2115 finansowanych w formie dotacji do kosztów kwalifikowalnych zalicza się w szczególności koszty: 1) transportu do miejsca realizacji operacji materiałów służących realizacji operacji oraz maszyn i urządzeń objętych operacją, a także koszty montażu; 2) rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji. W związku z powyższym, jeżeli kosztorys obejmuje te koszty to jest to koszt kwalifikowany. Należy podkreślić, że jeśli kosztorys nie obejmuje takich kosztów to mogą być uwzględnione w kosztach nieinwestycyjnych (maksymalnie 30%).
12.	Czy wywóz materiałów budowlanych (gruzu, odpadów) po remoncie może podlegać dofinansowaniu?	inwestycje w środki trwałe	Tak, jeżeli kosztorys obejmuje takie koszty. Zgodnie z wytycznymi szczegółowymi biznesplan przewiduje inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z rozpoczęciem i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o szacunkowej wartości w kwocie netto wynoszącej co najmniej 70% kwoty pomocy. Należy podkreślić, że jeśli kosztorys nie obejmuje takich kosztów to mogą być uwzględnione w kosztach nieinwestycyjnych (maksymalnie 30%).

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
13.	<p>Zgodnie z sekcją IV.2.2 ust. 7 pkt 2 wytycznych szczegółowych w ramach inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, uwzględnia się zakup nieruchomości rolnych. Czy możliwe jest uznanie inwestycji polegającej na zakupie działki zabudowanej, przez rolnika, który nie posiada działki tzw. siedliskowej tylko 100% grunty rolne. Planowana do zakupu działka w ramach klasyfikacji rodzajów użytków nie ma tzw. gruntu rolnego zabudowanego, lecz teren budowlany, na którym znajduje się budynek mieszkalny oraz gospodarczy.</p>	inwestycje w środki trwałe	<p>W biznesplanie mogą być przewidziane inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z rozpoczynaniem i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o szacunkowej wartości w kwocie netto wynoszącej co najmniej 70% kwoty pomocy. Taką inwestycją może być np. zakup nieruchomości rolnych, tj. nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej. Zakup nieruchomości, na której znajdują się budynki niezwiązane z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży nie powinno być ujęte w biznesplanie.</p>
14.	<p>Jak w kontekście „przekazania gospodarstwa rolnego” wygląda kwestia działek, które w rejestrze gruntów figurują jako lasy? Czy takie działki zaliczają się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymaganej wielkości gospodarstwa rolnego - 0,5 ha które przekazujący może sobie zostawić (w ramach przekazania gospodarstwa rolnego)? 	kryteria dostępu do pomocy	<p>Zgodnie z wytycznymi szczegółowymi pomoc przyznaje się, jeżeli gospodarstwo określone w biznesplanie w roku wyjściowym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ma powierzchnię UR równą co najmniej powierzchni minimalnej lub wielkość ekonomiczną równą co najmniej 15 000 euro; powierzchnia UR tego gospodarstwa nie może przekraczać 300 ha, a jego wielkość ekonomiczna 150 000 euro; 2) ma powierzchnię UR stanowiących przedmiot wyłącznej własności beneficjenta lub małżeńskiej wspólności majątkowej, użytkownika wieczystego lub wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST, równą co najmniej 50% powierzchni minimalnej; 3) stanowi lub może stanowić zorganizowaną całość gospodarczą. <p>(...)</p> <p>Definicja użytku rolnego została wskazana w ww. wytycznych w sekcji I. Słownik pojęć.</p> <p>Za użytek rolny uważany jest użytek rolny w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy PS WPR tj. grunty będące gruntami ornymi, uprawami trwałymi albo trwałymi użytkami zielonymi również wtedy, gdy tworzą one systemy rolno-leśne; Systemy rolno-leśne to sposób użytkowania gruntu rolnego, na którym drzewa lub krzewy są zintegrowane z uprawą rolną na tym samym obszarze (gruncie ornym lub TUZ). Instrukcja wniosku o przyznanie pomocy również wskazuje, że przez użytki rolne należy rozumieć grunty orne, uprawy trwałe, trwałe użytki zielone oraz plantacje roślin wieloletnich w gospodarstwie.</p> <p>Wielkość ekonomiczna gospodarstwa z gruntów zdefiniowanych jako lasy oraz</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			nieużytki, zarówno w okresie wyjściowym, jak i docelowym nie będzie liczona. Grunty te nie będą się również liczyły do wielkości gospodarstwa rolnego.
15.	Rozumiem, że dzięki temu, że obecnie jestem zarejestrowany jako bezrobotny to mając ten status w dniu składania wniosku już dostanę 1 punkt, a za to, że siostra przekaze mi gospodarstwo rolne dostanę kolejne 4 punkty, czyli razem 5 punktów zgadza się?	punkty w ramach kryterium wyboru operacji	<p>Tak. Zgodnie z kryteriami wyboru operacji za przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości i na własność przyznaje się 4 punkty. Punkty są przyznawane, jeśli UR są nabywane na wyłączną własność lub wspólnie z małżonkiem.</p> <p>Należy podkreślić, że punkty nie są przyznawane, jeżeli w skład przejmowanego (w całości i na własność) gospodarstwa wchodzi jakiegokolwiek grunty, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014–2020 w dniu złożenia przez niego WOP I.</p> <p>Dodatkowo 1 punkt przyznaje się, jeśli w dniu złożenia WOPP dana osoba jest domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub uczniem w systemie dziennym albo studentem na studiach stacjonarnych, lub zarejestrowanym bezrobotnym.</p>
16.	Czy w celu pozyskania dotacji muszę zgłosić gospodarstwo do płatności obszarowych, czy nie jest to obowiązek, a jest to osobna kwestia?	płatności obszarowe	<p>W warunkach podmiotowych i przedmiotowych dostępu do pomocy nie wskazano wymogu obligatoryjnego zgłaszania gruntów rolnych do płatności obszarowych, jednakże wytyczne szczegółowe, stanowią, że:</p> <p>(...)</p> <p>6. Przy ustalaniu powierzchni oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym bierze się pod uwagę UR, które są lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą przedmiotem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyłącznej własności lub małżeńskiej wspólności majątkowej; 2) użytkowania wieczystego; 3) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST; 4) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy długoterminowej – dotyczy działek dzierżawionych od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz na okres co najmniej 8 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od przewidywanego dnia wypłaty pierwszej raty pomocy; 5) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy krótkoterminowej – dotyczy dzierżawy działek od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, niespełniającej warunków określonych dla dzierżawy długoterminowej, o ile do tych gruntów wnioskodawcy lub osobie przekazującej grunty przyznano jednolitą płatność

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub podstawowe wsparcie dochodów w ramach PS WPR co najmniej w roku, w którym złożono WOPP lub w roku poprzednim, na przykład działek użytkowanych na podstawie umowy ustnej, o ile wnioskodawca lub przekazujący pobiera na te działki jednolitą płatność obszarową lub podstawowe wsparcie dochodów;</p> <p>6) wspólnot gruntowych – dotyczy gruntów, o których mowa w ustawie o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, w części faktycznie użytkowanej przez wnioskodawcę lub osobę przekazującą grunty do gospodarstwa wnioskodawcy;</p> <p>7) współwłasności, współdzierżawy z ZWRSP lub od JST, współdzierżawy długoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 4 lub współdzierżawy krótkoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 5.</p> <p>Zgłoszenie gospodarstwa do płatności obszarowych nie jest kryterium dostępu do pomocy w ramach I.11 (przy wniosku o przyznanie pomocy).</p> <p>Należy podkreślić, że warunkiem wypłaty drugiej raty pomocy jest m.in. <u>prorowadzenie</u> działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący, co najmniej od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy (zobowiązanie do końca OZC).</p> <p>Przez kierowanie (kierującym) gospodarstwem rolnym należy rozumieć prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym osobiście (podejmowanie decyzji), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponoszenie kosztów i czerpanie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności.</p>
17.	Czy za środki z dotacji mogę wybudować dwukondygnacyjny budynek gospodarczy z poddaszem użytkowym?	inwestycje w środki trwałe	<p>Biznesplan powinien przewidywać inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z rozpoczęciem i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o szacunkowej wartości w kwocie netto wynoszącej co najmniej 70% kwoty pomocy. Biznesplan powinien przewidywać działania powiązane z planowaną działalnością rolniczą oraz być racjonalny. Założenia biznesplanu muszą być spójne.</p> <p>Wydatki podlegają objęciu pomocą finansową, o ile:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zostały objęte wnioskiem o przyznanie pomocy; 2) są niezbędne do realizacji operacji;

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>3) <u>spełniają wymogi racjonalnego i oszczędnego gospodarowania środkami publicznymi, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;</u></p> <p>4) zostały uwzględnione w biznesplanie;</p> <p>5) są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.</p> <p>W związku z powyższym inwestycja w środki trwałe polegająca na budowie budynku gospodarczego z <u>poddaszem użytkowym</u> nie będzie mogła zostać sfinansowana w ramach przyznanej dotacji.</p>
18.	Czy pracując na umowie o pracę i z ubezpieczeniem w ZUS, mogę starać się o dotacje na młodego rolnika? Jeśli tak czy konieczne jest ubezpieczenie także w KRUS?	ubezpieczenie	<p>Tak, o ile spełnione zostaną warunki wytycznych szczegółowych dla interwencji I.11 oraz regulaminu naboru wniosków, zgodnie z którymi pomoc przyznaje się osobie fizycznej, która:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w dniu złożenia WOPP ma ukończone 18 lat i ma nie więcej niż 40 lat (nieukończone 41 lat); - rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia WOPP albo nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności rolniczej; - posiada numer EP; - posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności przydatne do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący albo zobowiąże się do ich uzupełnienia, z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i rozpocznie uzupełnianie kwalifikacji (wykształcenia) najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy; - złożyła biznesplan, spełniający warunki określone w sekcji IV.2.2 wytycznych szczegółowych oraz zobowiązała się do zrealizowania tego biznesplanu w terminie nie dłuższym niż 3 pełne lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym, niezależnie od daty zawarcia umowy. <p>Co do zasady prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem stania się właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha UR.</p> <p>Przepisy wytycznych, jak również regulamin naboru wniosków nie nakładają na Wnioskodawcę pomocy obowiązku podlegania ubezpieczeniu w KRUS.</p> <p>Dodatkowo zgodnie z sekcją V.2.3 ust 1 wytycznych szczegółowych, drugą ratę pomocy wypłaca się, jeżeli w okresie realizacji biznesplanu (najpóźniej w roku docelowym) beneficjent osiągnął co najmniej 60-procentowy udział przychodów</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			uzyskiwanych w związku z prowadzoną w gospodarstwie działalnością rolniczą we wszystkich swoich przychodach.
19.	Czy w myśl wytycznych szczegółowych momentem rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego jest również m.in. rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej (jako osoba fizyczna) w zakresie świadczenia usług rolniczych określonych kodem PKD 01.61.Z?	rozpoczęcie prowadzenia gospodarstwa rolnego	<p>Warunki podmiotowe dostępu do pomocy (wytyczne szczegółowe – sekcja IV.1.2. Rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej) stanowią, że:</p> <p>1. Pomoc przyznaje się osobie, która rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia WOPP albo nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności rolniczej.</p> <p>(...)</p> <p>8. <u>Czynności lub zdarzenia świadczące o faktycznym rozpoczęciu prowadzenia działalności rolniczej to w szczególności:</u></p> <p>1) wystąpienie o przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych lub przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru, lub płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, lub przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;</p> <p>(...)</p> <p>8) rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej (jako przedsiębiorca będący osobą fizyczną), której przedmiotem według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jest działalność w ramach PKD 0.1 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową – chyba, że przedmiotem działalności jest wyłącznie działalność w ramach PKD 01.7 Łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych, włączając działalność usługową.</p> <p>(...)</p> <p>W związku z powyższymi zapisami wytycznych szczegółowych oraz regulaminem naboru wniosków, rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług rolniczych określonych kodem PKD 01.61.Z świadczy o faktycznym rozpoczęciu prowadzenia działalności rolniczej. Jeżeli rozpoczęcie tej działalności miało miejsce wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia WOPP to pomoc finansowa w ramach interwencji I.11 nie będzie mogła zostać przyznana.</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
20.	<p>Posiadam gospodarstwo rolne od 20 miesięcy składające się m.in. z działek użytków rolnych, które były wykazane we wcześniejszych PROW przez innego młodego rolnika. Pytanie: Czy mogę te działki posiadać i wykazać w biznes planie w roku bazowym i docelowym?</p> <p>Czy jeśli mogę posiadać te działki i uzyskać pomoc to czy one będą się liczyły do punktów, a uprawy na nich do wielkości ekonomicznej w roku wyjściowym i docelowym ?</p>	<p>grunty z PROW 2014-2020</p>	<p>Wytyczne szczegółowe stanowią, że przy ustalaniu następujących kryteriów wyboru operacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia UR w gospodarstwie w roku wyjściowym, - przejmowanie gospodarstwa w całości, - wielkość ekonomiczna gospodarstwa w roku wyjściowym <p><u>nie są uwzględniane UR, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014–2020 w dniu złożenia przez niego WOP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta.</u> W związku z powyższym za ww. kryteria operacji nie zostaną przyznane punkty. Przy przyznawaniu wnioskodawcy punktów za powierzchnię UR w gospodarstwie w roku wyjściowym nie są uwzględniane UR, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014–2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta. Punkty nie są przyznawane, jeżeli w skład przejmowanego (w całości i na własność) gospodarstwa wchodzi jakiegokolwiek grunty, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014–2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta. Wnioskodawca interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” wykazuje w biznesplanie grunty, które są w jego posiadaniu na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020, podając tytuł prawny jaki posiada do tych gruntów w dniu złożenia WOPP lub jaki będzie posiadał w odniesieniu do tych gruntów w terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania pomocy (ale przed wystąpieniem o płatność pierwszej raty pomocy). W sekcji biznesplanu „Działki i uprawy” (oświadczenie o działkach ewidencyjnych posiadanych w roku WYJŚCIOWYM i planowanych do przejęcia w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy, lecz nie później niż w dniu składania wniosku o pierwszą ratę pomocy, w kolumnie „Czy 6.1 PROW 14-20” Wnioskodawca zaznacza pole wyboru „TAK” lub „NIE”. Powyższe zostało opisane w Instrukcji wypełniania biznesplanu dostępnej na stronie internetowej Agencji pod adresem: https://www.gov.pl/web/arimr/instrukcje-wypelniania-wniosku-o-pryznanie-pomocy-w-ramach-interwencji-i11</p> <p>Zgodnie z ww. instrukcją cyt.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Do tabeli należy wprowadzić wszystkie działki gospodarstwa (posiadane oraz planowane do przejęcia w terminie, o którym mowa powyżej), również pozbawione

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>użytków rolnych (brak upraw w roku wyjściowym). Ma to niebagatelne znaczenie, zwłaszcza, gdy na tego rodzaju działce położone są budynki lub budowle wykorzystywane do działalności rolniczej oraz gdy planowane są inwestycje budowlane (wymagane wskazanie ID działki ewidencyjnej spośród wykazanych w omawianej tabeli)</p> <p>(...)</p> <p>- PROW 2014-2020 – Pole wymagane. Udziel odpowiedzi TAK lub NIE. Odpowiedz TAK, gdy działka (oraz położone na niej użytki rolne) wchodziła w skład gospodarstwa beneficjenta poddziałania 6.1 „Premie dla młodych rolników” realizowanego w ramach PROW 2014-2020 w dniu złożenia przez niego wniosku o płatność pierwszej raty pomocy.</p> <p>- W przeciwnym razie, należy udzielić odpowiedzi NIE.</p> <p>- UWAGA: Udziel odpowiedzi NIE również w przypadku, gdy beneficjent wymienionego wsparcia dla młodych rolników PROW 2014-2020 nie żyje. Odpowiedź NIE umożliwia uwzględnienie działki oraz prowadzonych na niej upraw przy ocenie ewentualnego uprawnienia do uzyskania punktów za powierzchnię oraz wielkość ekonomiczną gospodarstwa w roku wyjściowym oraz za przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości.</p> <p>Upraw w roku docelowym nie przypisuje się do konkretnych działek ewidencyjnych.</p>
21.	Czy są jakieś ograniczenia/wymagania związane z ilością posiadanych hektarów w programie Premie dla młodych rolników?	wielkość gospodarstwa	Zgodnie z § 3 ust. 29 „Regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników”: „Gospodarstwo określone w biznesplanie w roku wyjściowym ma powierzchnię UR równą co najmniej powierzchni minimalnej lub wielkość ekonomiczną równą co najmniej 15 000 euro; powierzchnia UR tego gospodarstwa nie może przekraczać 300 ha, a jego wielkość ekonomiczna – 150 000 euro.”

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
22.	<p>Jak należy rozumieć "gospodarstwo rolne" w kontekście przekazywania gospodarstwa w całości. Jeśli rolnik ma UR w dwóch odległych lokalizacjach w Polsce, niepowiązane ze sobą organizacyjnie czy infrastrukturalnie, należy to traktować jako jedno gospodarstwo rolne? Czy jednak jedna osoba fizyczna może być właścicielem dwóch, lub większej liczby, gospodarstw i kupując całe gospodarstwo w danej lokalizacji można mówić o przejęciu gospodarstwa w całości?</p>	gospodarstwo rolne	<p>Zasady w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach interwencji I.11, w tym warunki podmiotowe i przedmiotowe dostępu do pomocy regulują: wytyczne szczegółowe, wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na 2023-2027. W oparciu o ww. dokumenty, przez przejmowanie gospodarstwa w całości i na własność rozumie się nabycie wszystkich UR oraz zwierząt gospodarskich wchodzących w skład gospodarstwa przynajmniej jednej przekazującej osoby fizycznej, z tym że własnością osoby przekazującej lub w jej posiadaniu mogą pozostać UR o powierzchni nie większej niż 0,5 ha. Jednocześnie, gospodarstwo – oznacza wszystkie składniki wykorzystywane do działalności rolniczej i zarządzane przez rolnika, znajdujące się na terytorium tego samego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2021/2115.</p> <p>Do składników gospodarstwa wykorzystywanych do działalności rolniczej i zarządzanych przez młodego rolnika zalicza się składniki materialne i niematerialne, jeżeli stanowią lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą stanowiły zorganizowaną całość gospodarczą. Weryfikacja zorganizowanej całości gospodarczej dotyczy nowo tworzonego gospodarstwa przejmowanego w całości jak i w części od innego/innych posiadaczy gruntów.</p>
23.	<p>Czy jeśli małżonek posiada bydło od 3 lat może ubiegać się o młodego rolnika? (21.05.2020 roku został wpisany do ewidencji producentów i została nadana siedziba stada). Nie posiadał pola. Dopiero w 2022 roku nabył grunt rolny. Czy w sytuacji, gdy on nie może skorzystać z młodego rolnika, ja jako małżonka mogę skorzystać z programu?</p>	kryteria dostępu do pomocy	<p>Warunki podmiotowe dostępu do pomocy (sekcja IV.1.2 wytycznych szczegółowych) stanowią, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc przyznaje się osobie, która rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia WOPP albo nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności rolniczej. 2. Co do zasady prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem stania się właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha UR. <p>(...)</p> <p>8. Czynności lub zdarzenia świadczące o faktycznym rozpoczęciu prowadzenia działalności rolniczej to w szczególności:</p> <p>(...)</p> <p>5) wejście w posiadanie zwierzęcia gospodarskiego lub innego zwierzęcia w celu prowadzenia działalności rolniczej w zakresie produkcji zwierzęcej,</p> <p>(...)</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>Zgodnie z wytyczną szczegółową dla interwencji I.11 (sekcja IV.1.4. ust. 5. Inne warunki podmiotowe)</p> <p>(...)</p> <p>5. Pomocy nie przyznaje się również, jeżeli małżonek wnioskodawcy, w trakcie trwania małżeństwa lub przed jego zawarciem, rozpoczął prowadzenie działalności rolniczej wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia przez wnioskodawcę WOPP.</p> <p>W związku z powyższym odpowiadając na zadane pytanie uprzejmie informuję, że w świetle ww. zapisów wytycznej szczegółowej oraz regulaminu naboru wniosków, żadne z małżonków nie będzie mogło skorzystać z wsparcia dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników.</p>
24.	Chciałabym zapytać jaki tytuł do ziemi musi posiadać osoba wnioskującą o premię dla Młodych Rolników? Czy to może być dzierżawa czy musi być własność?	tytuł prawny	<p>Wytyczne szczegółowe określają m.in. warunki przedmiotowe w tym wielkość gospodarstwa:</p> <p>(...)</p> <p>6. Przy ustalaniu powierzchni oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym bierze się pod uwagę UR, które są lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą przedmiotem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyłącznej własności lub małżeńskiej wspólności majątkowej; 2) użytkowania wieczystego; 3) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST; 4) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy długoterminowej – dotyczy działek dzierżawionych od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz na okres co najmniej 8 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od przewidywanego dnia wypłaty pierwszej raty pomocy; 5) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy krótkoterminowej – dotyczy dzierżawy działek od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, niespełniającej warunków określonych dla dzierżawy długoterminowej, o ile do tych gruntów wnioskodawcy lub osobie przekazującej grunty przyznano jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub podstawowe wsparcie dochodów w ramach PS WPR co najmniej w roku, w którym złożono WOPP lub w roku poprzednim, na przykład działek użytkowanych na podstawie umowy ustnej, o ile wnioskodawca lub przekazujący pobiera na te działki jednolitą płatność obszarową lub podstawowe wsparcie dochodów;

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>6) wspólnot gruntowych – dotyczy gruntów, o których mowa w ustawie o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, w części faktycznie użytkowanej przez wnioskodawcę lub osobę przekazującą grunty do gospodarstwa wnioskodawcy;</p> <p>7) współwłasności, współdzierżawy z ZWRSP lub od JST, współdzierżawy długoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 4 lub współdzierżawy krótkoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 5.</p> <p>Należy podkreślić, że zgodnie z sekcją IV.2.3 ust. 1 pkt 2 wytycznych szczegółowych, pomoc przyznaje się, jeżeli gospodarstwo określone w biznesplanie w roku wyjściowym ma powierzchnię UR stanowiących przedmiot wyłącznej własności beneficjenta lub małżeńskiej wspólności majątkowej, użytkownika wieczystego lub wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST, równą co najmniej 50% powierzchni minimalnej.</p>
25.	<p>Rolnik zamierza wystartować w naborze na premie dla młodych rolników. Czy biorąc premie będzie mógł w przyszłości skorzystać z funduszy przeznaczonych z LGD na zagrody edukacyjne? Czy jedno działanie nie wykluczy rolnika z drugiego?</p>	<p>wykluczenia</p>	<p>Zgodnie z informacjami zawartymi w sekcji IV.1.4 ust.2-4 wytycznych szczegółowych pomocy nie przyznaje się wnioskodawcy, któremu wypłacono:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) co najmniej pierwszą ratę pomocy dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 (chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości) lub pomoc dla młodych rolników w ramach PROW 2007-2013; 2) pomoc dla młodych rolników w ramach SPO 2004-2006. <p>Premii nie przyznaje się także wnioskodawcy, któremu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przyznano pomoc w ramach I.10.5 – chyba, że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona; 2) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.10.5 – chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości. <p>Należy zaznaczyć, że pomocy nie przyznaje się, jeżeli małżonkowi wnioskodawcy, w trakcie trwania małżeństwa lub przed jego zawarciem, niezależnie od rodzaju małżeńskiego ustroju majątkowego oraz od tego, czy prowadzą wspólne czy odrębne gospodarstwa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przyznano pomoc – chyba, że pomoc nie została /nie zostanie wypłacona; 2) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy – chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości; 3) wypłacono: <ol style="list-style-type: none"> a) co najmniej pierwszą ratę pomocy dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 (chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości) lub pomoc dla młodych rolników w ramach PROW 2007-2013,

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>b) pomoc dla młodych rolników w ramach SPO 2004-2006; 4) przyznano pomoc w ramach I.10.5 - chyba, że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona; 5) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.10.5 – chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości. Zatem z powyższego wynika, że osoba wnioskująca o pomoc w ramach I.11 i uzyskująca ją nie powinna zostać wykluczona z możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach rozwoju pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania zagród edukacyjnych.</p> <p>Należy podkreślić, że w chwili obecnej nie są znane dokładne wytyczne związane z przyznawaniem wsparcia na zagrody edukacyjne. W związku z czym, nie jest możliwe określenie czy uzyskanie pomocy w ramach Premii dla młodych rolników będzie przeciwskazaniem do wnioskowania o wsparcie w zakresie rozwoju pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania zagród edukacyjnych.</p>
26.	Czy w przypadku inwestycji nietrwale związanej z gruntem, np. tunele foliowe, czy można je postawić na dzierżawie?	inwestycje w środki trwałe	<p>Zgodnie z wytycznymi szczegółowymi I.11, inwestycja budowlana to inwestycja polegająca na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowli w rozumieniu przepisów prawa budowlanego. Tunele foliowe mogą być różne. I nie każdy będzie zaliczał się do budynków lub budowli w rozumieniu przepisów prawa budowlanego. Zazwyczaj tunel foliowy jest urządzeniem rolniczym i ogrodniczym, służącym przyspieszonej wegetacji roślin. Nie ma ogrzewania ani sztucznego światła, a rośliny są sadzone bezpośrednio do gruntu.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi szczegółowymi I.11, nie są wspierane inwestycje realizowane na gruntach innych niż stanowiące wyłączną własność wnioskodawcy lub beneficjenta, lub przedmiot jego małżeńskiej wspólności majątkowej – w przypadku inwestycji, o których mowa w sekcji IV.2.2. (dotyczy inwestycji budowlanych związanych z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży). A zatem w odniesieniu do tuneli foliowych niezaliczających się do budowli w rozumieniu przepisów prawa budowlanego nie musi być spełniony warunek dotyczący powiązania tej inwestycji z gruntem stanowiącym wyłączną własność</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			wnioskodawcy lub beneficjenta, lub przedmiot jego małżeńskiej wspólności majątkowej.
27.	Czy jeśli jakiś sprzęt nie znajduje się w katalogu maszyn i urządzeń, jest to również możliwe do zakupienia?	katalog maszyn i urządzeń	<p>Odnosząc się do kwestii zakupu maszyn i urządzeń, o których mowa w składnikach rzeczowych gospodarstwa wyjaśniam, że w części biznesplanu: Maszyny, urządzenia, wyposażenie, sprzęt możliwe jest wybranie danej pozycji z listy rozwijanej. Jednocześnie informuję, że w przypadku inwestycji związanych z zakupem maszyn / urządzeń, jeżeli nazwa planowanej do zakupu maszyny / urządzenia nie została wymieniona w kolumnie „Nazwa” w dokumencie Słownik maszyn i urządzeń (dokument pomocniczy zamieszczony na stronie ARiMR wraz z innymi dokumentami dla I.11), należy sprawdzić dodatkowy opis w kolumnie „Opis dodatkowy” oraz w kolumnie „Obejmuje” – czy posiadane w gospodarstwie maszyny / urządzenia mieszczą się pod wskazaną nazwą w katalogu. Oznacza to, że zamieszczony na stronie internetowej ARiMR dokument Katalog maszyn i urządzeń jest materiałem pomocniczym w celu poprawnego wyboru nazwy określonej maszyny / urządzenia w biznesplanie. Jednocześnie informuję, że w przypadku wątpliwości co do zakwalifikowania maszyny /urządzenia do odpowiedniej kategorii, właściwym rozwiązaniem będzie wybranie najbardziej zbliżonej kategorii oraz wskazanie pełnego opisu maszyny / urządzenia w polu Uzasadnienie zaplanowanych kosztów inwestycji.</p>
28.	Czy powierzchnia użytków rolnych danej działki to powierzchnia nie większa niż MKO (maksymalny kwalifikujący się obszar)? Co w przypadku gdy zadeklarowany został większy obszar UR niż MKO?	powierzchnia UR	<p>Zgodnie z Instrukcją wypełniania biznesplanu zamieszczoną na stronie internetowej ARiMR, link: https://www.gov.pl/web/arimr/instrukcje-wypelniania-wniosku-o-pryzyznanie-pomocy-w-ramach-interwencji-i11.</p> <p>Zadeklarowana powierzchnia upraw UR nie powinna być większa niż MKO (maksymalny kwalifikujący obszar), dalej czytamy: „UWAGA: Powierzchnie upraw zostaną wykorzystane do ustalenia powierzchni użytków rolnych działkach wykazanych w tabeli „Działki gospodarstwa w roku wyjściowym). Na tej podstawie mogą zostać przyznane punkty w ramach kryteriów wyboru operacji. UWAGA: dane dot. powierzchni zostaną wykorzystane do automatycznego obliczenia wielkości ekonomicznej (SO) według zasad przewidzianych dla biznesplanu. Na tej podstawie mogą zostać przyznane punkty w ramach kryteriów wyboru operacji, (...) UWAGA: Suma upraw wskazanych dla danej działki, co do zasady powinna być zgodna z deklarowaną na wniosku o dopłaty bezpośrednie. UWAGA: Suma upraw wskazanych dla danej działki nie może wykroczać poza ustaloną dla danej działki</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>ewidencyjnej powierzchni tzw. maksymalnego kwalifikującego się obszaru (MKO). UWAGA: Kolumna oznaczenie działki rolnej umożliwia wskazanie oznaczenia działki wartością, która odpowiada tej uprawie na wniosku o dopłaty bezpośrednie (np. A, B1, etc.). Uzupełnienie tego pola nie jest bezwzględnie wymagane, jednak w przypadku, gdy wnioskodawca wystąpił w danym roku z wnioskiem obszarowym, ARiMR zaleca wskazanie identyfikatora działki. Wpłyne to na usprawnienie procesu kontroli administracyjnej wniosku, przyczyniając się do wyeliminowania lub ograniczenia liczby wezwań wnioskodawcy do składania wyjaśnień. W przypadku zadeklarowania większej powierzchni UR niż powierzchnia MKO, wówczas taki przypadek będzie wymagał udzielenia wyjaśnień przez wnioskodawcę.”</p>
29.	Czy młody rolnik musi posiadać odpowiednie kwalifikacje rolnicze w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy?	kwalifikacje zawodowe	<p>Młody rolnik nie musi posiadać wymaganych kwalifikacji w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Pomoc może być przyznana osobie nieposiadającej kwalifikacji zawodowych lub umiejętności - w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, jeżeli osoba ta zobowiąże się do ich uzupełnienia, z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i rozpocznie uzupełnianie kwalifikacji (wykształcenia) najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy (od dnia podpisania umowy o przyznaniu pomocy w ramach interwencji I.11).</p> <p>Należy podkreślić, że zgodnie z sekcją IV.1.3 wytycznych szczegółowych, w przypadku, o którym mowa w ust. 5 wnioskodawca nie otrzymuje punktów z tytułu kryterium wyboru operacji dotyczącego kwalifikacji zawodowych lub umiejętności.</p>
30.	Jeżeli rolnik planuje realizować integrowaną produkcję roślin, to w którym roku ostatecznie musi rozpocząć jej realizację?	Zobowiązania	<p>Punkty przyznaje się za uczestnictwo lub planowane uczestnictwo w systemach jakości (krajowy system jakości – 1 punkt). Punkty przyznaje się, jeżeli wnioskodawca uczestniczy w systemie jakości w związku z rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie lub zobowiąże się do uczestnictwa w systemie jakości najpóźniej w roku docelowym. Uczestnictwo w systemie jakości musi być potwierdzone ważnym certyfikatem lub świadectwem jakości.</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
31.	Czy przejmując gospodarstwo rolne, w którym prowadzona jest uprawa ekologiczna można uzyskać dodatkowe punkty?	punkty w ramach kryterium wyboru operacji	Tak. Punkty przyznaje się za uczestnictwo lub planowane uczestnictwo w: 1) unijnym systemie jakości: a) rolnictwo ekologiczne – 4 punkty, pod warunkiem objęcia tym systemem co najmniej 50 % powierzchni UR tego gospodarstwa, b) innym niż rolnictwo ekologiczne wymienionym w ust. 2 – 2 punkty. Przyznanie punktów za uczestnictwo w systemach jakości wiąże się z zobowiązaniem beneficjenta do uczestnictwa w systemie jakości do końca OZC (okres związania celem), a w przypadku rolnictwa ekologicznego – z zobowiązaniem do objęcia tym systemem co najmniej 50% docelowej powierzchni UR tego gospodarstwa.
32.	Czy jeśli dostanę premię dla młodych rolników w 2023 roku to w 2024 roku mogę starać się o rozwój małych gospodarstw?	wykluczenia	Pomocy w ramach interwencji I.10.5 nie przyznaje się rolnikowi, któremu: 1) przyznano pomoc w ramach I.11 – chyba, że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona; 2) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.11 – chyba że wypłacona pomoc została zwrócona w całości.
33.	Przez jaki okres Beneficjent powinien prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy?	okres związania celem	Beneficjent powinien prowadzić gospodarstwo jako kierujący bez przerwy przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.
34.	Czy możliwe jest przywrócenie terminu jeżeli nie złożę uzupełnień w terminie wskazanym w wezwaniu/piśmie?	przywrócenie terminu	Zgodnie z § 5 pkt.12 Regulaminu w razie uchybienia terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, ARiMR na prośbę wnioskodawcy przekazaną za pomocą PUE przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli wnioskodawca: 1) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyn uchybienia; 2) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy; 3) dopełnił czynności, dla której określony był termin. PUE umożliwia wysłanie pisma i dodatkowych, skorygowanych dokumentów, które muszą zostać złożone w tym samym dniu.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
35.	Czy ARiMR opublikuje listę Wnioskodawców, którym przyzna pomoc?	ranking operacji	ARiMR podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informację o operacjach wybranych do przyznania pomocy oraz o operacjach, na które odmówiono przyznania pomocy w ramach naboru WOPP. Informacja, oprócz nazwy interwencji, której dotyczy, będzie zawierać w szczególności: 1) indywidualne numery spraw; 2) oznaczenie, czy operacja została wybrana do przyznania pomocy, czy nie; 3) w przypadku operacji wybranych do przyznania pomocy – wysokość przyznanej kwoty pomocy.
36.	Czy możliwa będzie zmiana umowy o przyznanie pomocy?	zmiana do umowy	Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze stron w przypadkach w niej określonych.
37.	W jaki sposób Wnioskodawca będzie poinformowany o otrzymaniu pomocy?	informowanie Wnioskodawcy	Rozpatrzenie WOPP kończy się poinformowaniem wnioskodawcy o wyniku oceny jego wniosku: 1) przesłaniem wnioskodawcy umowy wraz z oświadczeniem ARiMR o woli jej zawarcia oraz wezwaniem wnioskodawcy do jej zawarcia – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia WOPP i niestwierdzenia zaistnienia żadnej z przesłanek, 2) przesłaniem wnioskodawcy informacji o odmowie zawarcia umowy z podaniem przyczyn odmowy – w przypadku, gdy pomimo pozytywnego rozpatrzenia WOPP stwierdzono, że zachodzi co najmniej jedna z przesłanek odmowy zawarcia umowy; 3) przesłaniem wnioskodawcy informacji o odmowie przyznania pomocy z podaniem przyczyn odmowy – w przypadku niespełnienia warunków przyznania pomocy lub wyczerpania środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru.
38.	W jaki sposób ARiMR będzie ustalała datę doręczenia pisma poprzez PUE?	data doręczenia pisma poprzez PUE	Za datę doręczenia wnioskodawcy pisma poprzez PUE uznaje się dzień: 1) potwierdzenia odczytania pisma przez wnioskodawcę w PUE, z tym, że dostęp do treści tego pisma i do jego załączników uzyskuje się po dokonaniu tego potwierdzenia, 2) następujący po upływie 14 dni od dnia otrzymania pisma w PUE, jeżeli wnioskodawca nie potwierdził odczytania pisma przed upływem tego terminu.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
39.	Czy ARiMR rozpatrzy wniosek, który nie zostanie złożony za pośrednictwem PUE?	złożenie wniosku poza PUE	Jeżeli WOPP nie został złożony za pomocą PUE, ARiMR pozostawia wniosek bez rozpatrzenia oraz informuje o tym wnioskodawcę w takiej samej formie, w jakiej został złożony WOPP. PUE blokuje możliwość złożenia WOPP poza terminem naboru WOPP, z wyłączeniem WOPP następcy prawnego beneficjenta.
40.	Ile ma czasu młody rolnik na rozpoczęcie prowadzenia gospodarstwa przejętego od rodziców?	rozpoczęcie prowadzenia gospodarstwa	Beneficjent pomocy zobligowany jest do przejęcia wskazanego w biznesplanie gospodarstwa i rozpoczęcia prowadzenia w nim działalności rolniczej jako jedyny kierujący najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy. Zgodnie ze Słownikiem pojęć zawartym w wytycznych szczegółowych dzień przyznania pomocy to dzień zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.
41.	Kiedy Wnioskodawca może dokonać zmian w WOPP?	zmiany w WOPP	W okresie 14 dni po dniu zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy. Zmiana dotyczyć może załączonych dokumentów (w zakresie załączników dotyczących kwalifikacji zawodowych i umiejętności), z wyjątkiem biznesplanu. Dokonanie takich zmian ma wpływ na ustalanie liczby punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji.
42.	Czy wniosek o przyznanie pomocy będzie rozpatrywany przez OR/BP Agencji, który jest właściwy ze względu na miejsce zamieszkania Wnioskodawcy, czy ze względu na położenie gospodarstwa lub jego większej części?	rozpatrywanie wniosku	Prezes Agencji albo osoba przez niego upoważniona niezwłocznie po złożeniu WOPP wyznacza właściwą jednostkę organizacyjną Agencji do rozpoznania sprawy. W przypadku wyznaczenia jednostki organizacyjnej Agencji podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy doręcza się zawiadomienie o wyznaczeniu tej jednostki.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
43.	Co oznacza, że rolnik ma prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie jako kierujący gospodarstwem?	prowadzenie działalności rolniczej jako kierujący	<p>Kierujący gospodarstwem oznacza, że osoba fizyczna prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie osobiście (podejmuje decyzje), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności oraz pracuje w gospodarstwie.</p> <p>Zgłoszenie gospodarstwa do płatności obszarowych nie jest kryterium dostępu do pomocy w ramach I.11 (przy wniosku o przyznanie pomocy).</p> <p>Warunkiem wypłaty drugiej raty pomocy jest m.in. prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący, co najmniej od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy (zobowiązanie do końca OZC).</p> <p>Przez kierowanie (kierującym) gospodarstwem rolnym należy rozumieć prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym osobiście (podejmowanie decyzji), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponoszenie kosztów i czerpanie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności.</p>
44.	Czy Beneficjent może zrezygnować z realizacji operacji?	realizacja operacji	Tak, Beneficjent może zrezygnować z realizacji operacji na podstawie wniosku o rozwiązanie Umowy za porozumieniem stron złożonego za pomocą PUE.
45.	Czy podczas wpisywania działek, tworzących gospodarstwo młodego rolnika, należy wpisać ich tytuł prawny obowiązujący w dniu złożenia wniosku?	tytuł prawny	Nie, należy wybrać tytuł prawny do działki, wchodzącej w skład gospodarstwa w terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania pomocy (ale przed wystąpieniem o płatność pierwszej raty pomocy). Wskazany tytuł prawny będzie weryfikowany na etapie rozpatrywania wniosku o płatność pierwszej raty pomocy.
46.	Ile czasu ma Beneficjent pomocy na realizację biznesplanu?	realizacja biznesplanu	Beneficjent pomocy zobowiązany jest do realizacji biznesplanu w terminie nie dłuższym niż 3 pełne lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym, niezależnie od daty zawarcia umowy.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
47.	Kto będzie mógł wykonać usługę doradczą dla osób rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach I.14.2?	usługa doradcza	Zgodnie z wytyczną szczegółową, pierwszą ratę pomocy wypłaca się, jeżeli najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy, beneficjent przystąpił do korzystania z doradztwa indywidualnego dla osób rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach I.14.2. Warunek ten należy spełnić niezwłocznie po zawarciu Umowy o przyznaniu pomocy w ramach interwencji I.11 Premie dla młodych rolników, jednakże najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy dokument potwierdzający skorzystanie z usługi doradczej zgodnej z zakresem opisanym w biznesplanie nie jest wymagany na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Ww. dokument jest obowiązkowym załącznikiem do wniosku o wypłatę pierwszej raty pomocy. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, usługa doradztwa musi być wykonana przez doradcę rolniczego z ośrodka doradztwa rolniczego, wpisanego na listę doradców rolniczych, która jest prowadzona przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
48.	Co w przypadku, gdy w skład gospodarstwa rolnego wchodziły użytki rolne, które uczestniczyły w programie Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020?	UR	<p>W tym przypadku należy mieć na uwadze, że przy przyznawaniu wnioskodawcy punktów za wielkość ekonomiczną gospodarstwa nie są uwzględniane UR, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta.</p> <p>Wytyczne szczegółowe stanowią, że przy ustalaniu następujących kryteriów wyboru operacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia UR w gospodarstwie w roku wyjściowym, - przejmowanie gospodarstwa w całości, - wielkość ekonomiczna gospodarstwa w roku wyjściowym <p>nie są uwzględniane UR, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014–2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta. W związku z powyższym za ww. kryteria operacji nie zostaną przyznane punkty.</p> <p>Przy przyznawaniu wnioskodawcy punktów za powierzchnię UR w gospodarstwie w roku wyjściowym nie są uwzględniane UR, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta. Punkty nie są przyznawane, jeżeli w skład przejmowanego (w całości i na własność)</p>

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			<p>gospodarstwa wchodzą jakiegokolwiek grunty, które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020 w dniu złożenia przez niego WoP I – z wyjątkiem przypadku śmierci tego beneficjenta. Wnioskodawca interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” wykazuje w biznesplanie grunty, które są w jego posiadaniu na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a które wchodziły w skład gospodarstwa beneficjenta operacji typu Premie dla młodych rolników PROW 2014-2020, podając tytuł prawny jaki posiada do tych gruntów w dniu złożenia WOPP lub jaki będzie posiadał w odniesieniu do tych gruntów w terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania pomocy (ale przed wystąpieniem o płatność pierwszej raty pomocy). W sekcji biznesplanu „Działki i uprawy” (oświadczenie o działkach ewidencyjnych posiadanych w roku WYJŚCIOWYM i planowanych do przejęcia w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy, lecz nie później niż w dniu składania wniosku o pierwszą ratę pomocy, w kolumnie „Czy 6.1 PROW 14-20” Wnioskodawca zaznacza pole wyboru „TAK” lub „NIE”. Powyższe zostało opisane w Instrukcji wypełniania biznesplanu dostępnej na stronie internetowej Agencji, link: https://www.gov.pl/web/arimr/instrukcje-wypelniania-wniosku-o-pryznanie-pomocy-w-ramach-interwencji-i11</p> <p>Zgodnie z ww. instrukcją cyt.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Do tabeli należy wprowadzić wszystkie działki gospodarstwa (posiadane oraz planowane do przejęcia w terminie, o którym mowa powyżej), również pozbawione użytków rolnych (brak upraw w roku wyjściowym). Ma to niebagatelne znaczenie, zwłaszcza, gdy na tego rodzaju działce położone są budynki lub budowle wykorzystywane do działalności rolniczej oraz gdy planowane są inwestycje budowlane (wymagane wskazanie ID działki ewidencyjnej spośród wykazanych w omawianej tabeli). (...) - PROW 2014-2020 – Pole wymagane. Udziel odpowiedzi TAK lub NIE. Odpowiedz TAK, gdy działka (oraz położone na niej użytki rolne) wchodziła w skład gospodarstwa beneficjenta poddziałania 6.1 „Premie dla młodych rolników” realizowanego w ramach PROW 2014-2020 w dniu złożenia przez niego wniosku o płatność pierwszej raty pomocy. - W przeciwnym razie, należy udzielić odpowiedzi NIE. - UWAGA: Udziel odpowiedzi NIE również w przypadku, gdy beneficjent wymienionego wsparcia dla młodych rolników PROW 2014-2020 nie żyje.

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			Odpowiedź NIE umożliwia uwzględnienie działki oraz prowadzonych na niej upraw przy ocenie ewentualnego uprawnienia do uzyskania punktów za powierzchnię oraz wielkość ekonomiczną gospodarstwa w roku wyjściowym oraz za przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości. Upraw w roku docelowym nie przypisuje się do konkretnych działek ewidencyjnych.
49.	Jaką minimalną liczbę punktów należy uzyskać, aby uzyskać pomoc w ramach premii dla młodych rolników ?	minimum punktowe	Pomoc nie może być przyznana, jeżeli wnioskodawca uzyskał mniej niż 7 punktów.
50.	Czy młody rolnik powinien prowadzić w gospodarstwie jakąś rachunkowość?	rachunkowość w gospodarstwie	Tak. Pierwszą ratę pomocy wypłaca się, jeżeli najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy (od dnia podpisania umowy) beneficjent rozpoczął prowadzenie w gospodarstwie rachunkowości rolniczej w ramach Polskiego FADN lub przy pomocy narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa dostępnego na stronie internetowej ARiMR, link: https://www.gov.pl/web/arimr/premie-dla-mlodych-rolnikow---nabor-wnioskow-od-30-sierpnia-do-29-wrzesnia-2023-r . Beneficjent może prowadzić ewidencję na podstawie odpowiednich przepisów (księgę rachunkową lub księgę przychodów i rozchodów). Należy pamiętać, że beneficjent zobowiązany jest prowadzić rachunkowość rolniczą co najmniej od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.
51.	Co należy rozumieć przez staż pracy w gospodarstwie rolnym ?	staż pracy	Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia WOPP (wniosek o przyznanie pomocy), w którym dana osoba: 1) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub 2) była zatrudniona w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej. Dokumentem potwierdzającym staż pracy jest: 1) oświadczenie o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);

L. p.	Treść pytania	Temat	Odpowiedź ARiMR
			2) świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA); 3) poświadczona notarialnie kopia umowy o pracę, jeśli umowa taka nie została rozwiązana do dnia złożenia WOPP.